

Jezične posebnosti drvnotehnološkoga nazivlja

Barbara Štebih Golub
Siniša Runjaić

Zagreb, Druga diseminacijska radionica, 29. rujna 2017.

Terminološka načela za tvorbu naziva

Prilagođena: Hudeček, L., Mi. Mihaljević. Hrvatski terminološki priručnik. 2. ispravljeno izd.
Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, 2010. Str. 69–78.

domaći naziv ima prednost pred stranim

nazivi latinskoga i grčkoga podrijetla imaju prednost pred nazivima preuzetim iz engleskoga,
francuskoga i njemačkoga itd.

prošireniji i korisnicima prihvatljiviji naziv ima prednost pred manje proširenim

naziv mora biti usklađen s fonološkim, morfološkim, tvorbenim i sintaktičkim sustavom
hrvatskoga standardnog jezika

kraći nazivi imaju prednost pred duljim

naziv od kojeg se lakše tvore tvorenice ima prednost pred onim od kojeg se ne mogu tvoriti
tvorenice

treba izbjegavati više značnost naziva

nazivi se ne smiju bez valjana razloga mijenjati

naziv ima prednost pred drugim istoznačnim nazivima ako odgovara pojmu kojemu je
pridružen i odražava svoje mjesto u pojmovnom sustavu.

Pisanje sa spojnicom - polusloženice

Sa spojnicom se pišu:

a) dvije sastavnice od kojih se prva ne sklanja, koje označuju jedan pojam, a svaka ima svoj naglasak **S**:

- alfa-zrake, alt-saksofon, baka-servis, *café*-bar, čarter-linija, divot-izdanje, doboš-torta, domino-efekt, filter-papir, general-bojnik, general-pukovnik, gol-razlika, izvor-voda, jazz-glazba i džez-glazba, kamp-kućica, kesten-pire, klima-oprema, klima-uređaj, koker-španijel, kremen-kamen, Kurban-bajram, lovor-vijenac, minus-vodič, paket-aranžman, park-šuma, pilot-projekt, pire-krumpir, placebo-efekt, plus-pol, polo-majica, pop-ikona, princes-uštipak, ragu-juha, rahat-lokum, rak-rana, rang-lista, reisul-ulema, remek-djelo, rock-opera, sabah-namaz, sahat-kula, spomen-dom, spomen-knjiga, spomen-ploča, student-servis, šiš-ćevap, šoping-centar, tabu-tema, tartar-umak, top-model, traper-jakna, trapez-hlače, trik-pitanje, tuš-kabina, vagon-restoran, žar-ptica

Pravopisno neprilagođena sastavnica polusloženice piše se ukošeno:

café-bar, jazz-glazba, rock-opera.

Pisanje sa spojnicom – 1) *mozaik parket

element mozaičnoga parketa

status naziva: naziv || **obradivač:** Vjekoslav Živković || **faza obradbe:** || **autorski:** ne

definicija: element drvene podne obloge oštrih bridova, debljine 8 mm, širine manje od 35 mm

radna definicija: element drvene podne obloge oštrih bridova debljine 8 mm i širine manje od 35 mm

projekt: drvena tehnologija

dopušteni naziv: element mozaičnog parketa, element mozaik-parketa

nepreporučeni naziv: element mozaik parketa

žargonizam: lamelica

istovrijednica - engleski: mosaic parquet finger

istovrijednica - njemački: Lamelle

jezična odrednica: višerječni naziv

Pisanje sa spojnicom – 2) *Strand iverje

ploča iverica s usmjerenim makroiverjem

status naziva: naziv || **obrađivač:** Nikola Španić || **faza obradbe:** zaključano || **autorski:** ne

definicija: troslojna ploča iverica izrađena od makroiverja u kojoj su vlakanca iverja vanjskih slojeva usmjerena u smjeru proizvodnje, a vlakanca iverja srednjega sloja približno okomito na smjer proizvodnje ploče

radna definicija: troslojna ploča iverica izrađena od makroiverja u kojoj su vlakanca iverja vanjskih slojeva usmjerena u smjeru proizvodnje, a vlakanca iverja srednjega sloja približno okomito na smjer proizvodnje ploče

projekt: drvena tehnologija

dopušteni naziv: OSB ploča

istovrijednica - engleski: oriented strand board

istovrijednica - njemački: Grobspanplatte; OSB-Platte

jezična odrednica: višerječni naziv

napomena: Za izradu ploča iverica s usmjerenim iverjem upotrebljava se makroiverje velike vitkosti (odnos duljine i debeljine ivera) duljine od 100 do 200 mm, širine od 10 do 50 mm i debeljine od 0,6 do 1,5 mm. Usmjeravanjem iverja pojedinoga sloja u dvama različitim smjerovima i primjenom veziva na bazi poliuretana postiže se veća dimenzijska postojanost ploče i povećavaju se njihova mehanička svojstva. Ta je vrsta ploča prikladna je za uporabu u suhim uvjetima i uvjetima povećane vlage i povećanih mehaničkih opterećenja.

Brzi pregled naziva

Pisanje sa spojnicom – 3) *trokut preša; zvijezda preša

trokutasta preša

status naziva: naziv || **obradivač:** Goran Mihulja || **faza obradbe:** savjetnik pregledao || **autorski:** ne

definicija: posebna konstrukcija preša kod koje su tri radne površine rubovima spojene u trokut

radna definicija: zvjezdasta preša kojoj su tri radne površine rubovima spojene u trokut

projekt: drvna tehnologija

žargonizam: trokut-preša

istovrijednica - engleski: clamp carrier

istovrijednica - njemački: dreiseitiger Verleimstern

jezična odrednica: višerječni naziv

zvjezdasta preša

status naziva: naziv || **obradivač:** Goran Mihulja || **faza obradbe:** savjetnik pregledao || **autorski:** ne

definicija: preša sa više pomičnih radnih površina za širinsko i/ili debljinsko lijepljenje

radna definicija: preša s više pomičnih radnih površina za širinsko i/ili debljinsko lijepljenje

projekt: drvna tehnologija

žargonizam: zvijezda-preša

istovrijednica - engleski: multi deck gluing press; clamp carrier

istovrijednica - njemački: Verleimstern

jezična odrednica: višerječni naziv

Pisanje sa spojnicom ili bez nje – 4) *bio ugljen; bio dizel...

biougljen

status naziva: naziv || **obradivač:** Alan Antonović || **faza obradbe:** savjetnik pregledao || **autorski:** ne

definicija: čvrsta ili kruti produkt sastavljen od elementarnog ugljika s vodikom i nastaje tijekom pirolize drva

radna definicija: gorivo sastavljeno od elementarnoga ugljika s vodikom koje nastaje tijekom pirolize drva

projekt: drvna tehnologija

nepreporučeni naziv: bio ugljen; bio-ugljen

istovrijednica - engleski: bio-charcoal
istovrijednica - njemački: Bioholzkohle

jezična odrednica: imenica
broj: jednina
rod: muški

Brzi pregled naziva

biodizel

status naziva: naziv || **obradivač:** Alan Antonović || **faza obradbe:** savjetnik pregledao || **autorski:** ne

definicija: vrsta goriva proizvedena iz drvnog ili biljnog bio-ulja, sastoji se od dugolančanih alkil (metil, etil, ili propil) estera

radna definicija: gorivo proizvedeno od drvnoga ili biljnoga bioulja koje se sastoji od dugolančanih alkilnih estera

projekt: drvna tehnologija

nepreporučeni naziv: bio dizel; bio-dizel

istovrijednica - engleski: biodiesel
istovrijednica - njemački: Biodiesel

jezična odrednica: imenica
broj: jednina
rod: muški

dopisivanje:
Vlatka Jiroš-Rajković - ja sam to pustila dalje, no čini mi se da bi se ta definicija mogla više popoći, a je li biodizel ili je ovako reći će jezičari

Brzi pregled naziva

Strani nazivi s iskorištenom kraticom za tvorbu – 1)

*Forest Stewardship Council (FSC)

Vijeće za nadzor šuma

status naziva: naziv || **obrađivač:** Kristina Klarić || **faza obradbe:** zaključano || **autorski:** ne

definicija: organizacija koja promovira odgovorno gospodarenje svjetskim šumama

radna definicija: organizacija koja promiče odgovorno gospodarenje svjetskim šumama

projekt: drvna tehnologija

kratica - međunarodna: FSC

kratica - engleski: FSC

istovrijednica - engleski: Forest Stewardship Council

istovrijednica - njemački: Weltforstrat

jezična odrednica: ime

napomena: Vijeće za nadzor šuma (Forest Stewardship Council) neovisna je, neprofitna i nevladina organizacija koja izrađuje norme za odgovorno gospodarenje šumama i za cijeli lanac opskrbe od šume do krajnjih korisnika.

dopisivanje:

Kristina Klarić - FSC norme ne dozvoljavaju prevođenje naziva "Forest Stewardship Council".

Siniša Runjaić - Mislim da to baš ne stoji, ako se u službenim dokumentima EK pojavljuje prijevod... <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/HR/1-2016-263-HR-F1-1.PDF> ili http://www.mps.hr/dastore/filestore/15/EUTR_Smjernice_Vodic_za_poduzetnike_i_trgovce.pdf. Predlažem da se usvoji predloženi naziv, odnosno ime.

Barbara Štebih Golub - Ukoliko je prevedeno u dokumentima EK, svakako treba uzeti hrv. naziv.

Kristina Klarić - Te smjernice su pisali ljudi koji ne poznaju FSC standarde i nikako nisu dokument na koji se možemo pozivati.

Vlatka Jirouš-Rajković - Kristina, s obzirom da u službenim dokumentima EU koje je Siniša naveo koriste taj prijevod mislim da nema razloga da mi to ne bismo smjeli.

Skrácenica na engleskom će ostati i svi će u u STRUNI moći naći kad unesu FSC Vijeće za nadzor šuma (Forest Stewardship Council (FSC))

Vlatka Jirouš-Rajković - Kristina, pogledajte u dokumentu na <https://us.fsc.org/download.faq-on-trademark-use-for-fsc-certificate-holders.140.htm> str. 5, točka 7 Translation - sve piše: Can the initials FSC and the name Forest Stewardship Council be translated into other languages? Odgovor: Yes, as long as they are not replaced by a translation. A translation may be placed into brackets after the initials or the name in English. For example: Forest Stewardship Council (a translated name)

Vlatka Jirouš-Rajković - U eU prijevodima je Vijeće za nadzor šuma (Forest Stewardship Council (FSC)) što znači da može biti prijevod, samo mi ne možemo staviti svoje pokrate

Kristina Klarić - onda dobro, ali treba ići uz originalni naziv

Strani nazivi s iskorištenom kraticom za tvorbu – 1)

*Forest Stewardship Council (FSC)

The screenshot shows the IATE search interface. The URL in the address bar is iate.europa.eu/SearchByQuery.do. The search query 'Forest Stewardship Council' is highlighted with a red oval. The search results page displays one result: 'Forestry policy, Wood industry, Technology and technical regulations, ENVIRONMENT [Council]' with the term 'Cieloviti unos' (highlighted with a red oval). Below this, there are two entries for 'EN': 'FSC' and 'Forest Stewardship Council' (highlighted with a red oval), and one entry for 'DE': 'FSC' and 'Weltforstrat'. At the bottom of the page, another search bar contains 'en > de Forest Stewardship Council'.

iate.europa.eu/SearchByQuery.do

Aplikacije Bookmarks Institut za hrvatski jezik EUR-Lex - Simple search Dictionary and Thesaurus Dictionary, Encyclopedia

IATE InterActive Terminology for Europe

hrvatski (hr)

Zaslon za pretraživanje Pomoć

Forest Stewardship Council Pretraživanje

en > de (domena: Any domain, vrsta pretraživanja: Sve)

Rezultat 1- 1 od 1 za Forest Stewardship Council

Forestry policy, Wood industry, Technology and technical regulations, ENVIRONMENT [Council] Cieloviti unos

EN FSC

EN Forest Stewardship Council

DE FSC

DE Weltforstrat

1

en > de Forest Stewardship Council Pretraživanje

iate diffusion version 1.16 © Copyright Disclaimer Download IATE About IATE FAQ IATE 2 Contact us

Strani nazivi s iskorištenom kraticom za tvorbu – 2) *

computer numerical control (CNC)

računalno numeričko upravljanje

status naziva: naziv || **obrađivač:** Goran Mihulja || **faza obradbe:** zaključano || **autorski:** ne

definicija: računalom upravljeni sustav temeljen na brojčanoj osnovi

radna definicija: računalom upravljeni sustav temeljen na brojčanoj osnovi

projekt: drvna tehnologija

kratica - međunarodna: CNC

kratica - engleski: CNC

istovrijednica - engleski: computer numerical control

istovrijednica - njemački: rechnergestützte numerische Steuerung

jezična odrednica: višerječni naziv

dopisivanje:

Vlatka Jirouš-Rajković - Nije li njemački rechnergestützte numerische Steuerung?

Siniša Runjaić - Nema nikakve potrebe da ostaje naziva na engleskom je r imamo odavno usvojen prijevod računalno numeričko upravljanje (<http://nazivlje.hr/rijec/racunalno-numericko-upravljanje/8291/>). Njemački ide Vlatkin prijedlog, da.

Brzi pregled naziva

Strani nazivi s iskorištenom kraticom za tvorbu – 2) * computer numerical control (CNC)

<http://nazivlje.hr/rijec/racunalno-numericko-upravljanje/8291/>

"računalno numeričko upravljanje"

Sve Karte Slike Videozapisi Više Postavke Alati

Oko 375 rezultata (0,49 sek)

diplomski rad - FSB - Fakultet strojarstva i brodogradnje
repozitorij.fsb.hr/1784/1/10_05_2012_Vladimir_Petrovic_DIPLOMSKI_RAD.pdf ▾
autor: V Petrović - 2012
Vladimir Petrović, Fakultet strojarstva i brodogradnje: 9. 3.3 Računalno numeričko upravljanje (CNC). Nedostaci NC alatnih strojeva sa fiksnom logikom, te stalni ...

diplomski rad - FSB
repozitorij.fsb.hr/..../10_07_2014_1_Diplomski_rad_prenosivi_CNC_plameni_rezac_... ▾
autor: I Štefanić - 2014 - Srodni članci
Računalno numeričko upravljanje u službi plamenog rezanja. Prvi numerički upravljeni strojevi su razvijeni izmeu 1940. i 1950. godine. Radili su na principu ...

[PDF] Implementacija CAD/CAM sustava u virtualnoj simulaciji ...
<https://hrcak.srce.hr/file/123496> ▾
autor: N VITULIĆ - 2011 - Spominje se 2 puta - Srodni članci
1. pro 2010. - računalno potpomognuta proizvodnja. - computer-aided manufacturing. -. CNC računalno numeričko upravljanje. - computer numerical control.

[PDF] Automatizacija sustava za posluživanje CNC strojeva
<https://zir.nsk.hr/islandora/object/unin%3A1407/datastream/PDF/view> ▾
autor: F Babić - 2017
19. svi 2017. - CNC- računalno numeričko upravljanje. DIN- Njemački institut za standardizaciju. Dr- promjer rastokarivanja. Dp- promjer prednamještanja.

Kalkirani nazivi neuklopljeni u sustav – 1) * kartje piljenje

kartje piljenje

status naziva: naziv || **obrađivač:** Josip Ištvarić || **faza obradbe:** || **autorski:** ne

definicija: uzdužno piljenje obloga drva u četvrtine te nakon toga četvrtina u piljenice

radna definicija: uzdužno piljenje obloga drva u četvrtine te potom tih četvrtina u piljenu građu

projekt: drvna tehnologija

predloženi naziv: piljenje četvrtanjem

istovrijednica - engleski: quarter sawing

istovrijednica - njemački: Quartierschnitt

jezična odrednica: višerječni naziv

napomena: Raspiljivanje četvrtina može se vršiti paralelno sa simetalom četvrtina pa to nazivamo čistim kartjeom, odnosno naizmjence paralelno sa svakim licem četvrtina pa to nazivamo običnim kartjeom. U tim slučajevima izrađena piljena građa ima teksturu blistače i polublističe. Četvrtine se mogu raspiliti i tangentno na smjer pružanja godova te se tada izrađuje piljena građa teksture bočnice.

dopisivanje:

Siniša Runjaić - Ovdje (<http://www.woodmizer.hr/O-nama/Novosti/Pri%C4%8De/na%C4%8Dini-raspiljivanja-trupaca>) sam našao sinonim piljenje četvrtanjem, može li to postati preporučeni umjesto ovog "bastardnog" pridjeva kartje koji ostaje dopušteni? Upisao sam kao predloženi naziv...

Barbara Štebih Golub - S kroatističkoga stajališta svakako valja prihvati sugestiju kolege Runjaića. Hrvatsko nazivlje!

Siniša Runjaić - Onda smo se dogovorili da piljenje četvrtanjem postaje preporučeni, a kartje piljenje dopušteni?

Brzi pregled naziva

Kalkirani nazivi neuklopljeni u sustav – 1) * kartje piljenje

(<http://www.woodmizer.hr/O-nama/Novosti/Priče/načini-raspiljivanja-trupaca>)

25. KOLOVOZA 2017.

NAČINI RASPILJIVANJA TRUPACA

Postoji mnogo različitih metoda i tehnika piljenja za ispiljivanje trupaca u piljenice, uključujući piljenje u čisto, piljenje okretanjem trupaca, jednostavno piljenje, piljenje izborom kvalitete i namjene i piljenje četvrtanjem (kartje). Da biste mogli odabratи, ovdje su opisani neki od načina piljenja trupaca.

Piljenje u čisto

Taj način piljenja, poznat i kao piljenje sa okrajacima ili kroz i kroz piljenje, je kada se trupac ispili do oko polovine sa jedne strane, a zatim se jednom okreće na suprotnu stranu za piljenje te pili dok se ne završi. Iako to može biti najjednostavnija i najbrža metoda piljenja, piljenje u čisto znači da svaka piljenica se mora naknadno okrajčiti da dobije višu vrijednost. Takova piljenica često je široka i teška, niža u razredu i može imati prekomjerni greške izvijanja i pucanja tijekom procesa sušenja. Općenito se taj način, radi brzine, preporučuje kod loših trupaca, zbog tih nedostataka.

Kalkirani nazivi neuklopljeni u sustav – 1) * kartje piljenje

Kartje piljenje – priхватiti će hrvatski izraz piljenje četvrtanjem, a kartje neka onda bude dopušteni izraz. Možda ga u doglednoj budućnosti stavimo u žargonski izraz...

piljenje četvrtanjem

status naziva: naziv || **obrađivač:** Josip Ištvanić || **faza obradbe:** || **autorski:** ne

definicija: uzdužno piljenje obloga drva u četvrtine te nakon toga četvrtina u piljenice

radna definicija: uzdužno piljenje obloga drva u četvrtine te potom tih četvrtina u piljenu građu

projekt: drvna tehnologija

dopušteni naziv: kartje piljenje

istovrijednica - engleski: quarter sawing

istovrijednica - njemački: Quartierschnitt

jezična odrednica: višerječni naziv

napomena: Raspiljivanje četvrtina može se vršiti paralelno sa simetalom četvrtina pa se u struci to naziva čistim kartjeom, odnosno naizmjence paralelno sa svakim licem četvrtina pa se to naziva običnim kartjeom. U tim slučajevima izrađena piljena građa ima teksturu blistače i polublistače. Četvrtine se mogu raspiliti i tangentno na smjer pružanja godova te se tada izrađuje piljena građa teksture boćnice.

dopisivanje:

Siniša Runjaić - Ovdje (<http://www.woodmizer.hr/O-nama/Novosti/Pri%C4%8De/na%C4%8Dini-raspiljivanja-trupaca>) sam našao sinonim piljenje četvrtanjem, može li to postati preporučeni umjesto ovog "bastardnog" pridjeva kartje koji ostaje dopušteni? Upisao sam kao predloženi naziv...

Barbara Štebih Golub - S kroatističkoga stajališta svakako valja priхватiti sugestiju kolege Runjaića. Hrvatsko nazivlje!

Siniša Runjaić - Onda smo se dogovorili da piljenje četvrtanjem postaje preporučeni, a kartje piljenje dopušteni?

Siniša Runjaić - Potvrđeno e-mailom.

Brzi pregled naziva

Kalkirani nazivi neuklopljeni u sustav – 2) * CO₂ neutralnost

CO₂ neutralnost

status naziva: naziv || **obradivač:** Branimir Šafran || **faza obradbe:** terminolog pregledao || **autorski:** ne

definicija: svojstvo karakteristično za prirodne izvore energije da izgaranjem u okoliš oslobađaju onu količinu ugljikovog dioksida koja je tijekom rasta ugrađena u njihovu strukturu

radna definicija: svojstvo prirodnih izvora energije da izgaranjem u okoliš oslobađaju količinu ugljikova(IV) dioksida koja je tijekom rasta ugrađena u njihovu strukturu

projekt: dvina tehnologija

predloženi naziv: ugljična neutralnost

istovrijednica - engleski: carbon neutrality; carbon-neutral

istovrijednica - njemački: CO₂ Neutral

jezična odrednica: višerječni naziv

dopisivanje:

Vlatka Jirouš-Rajković - Branimire, mislim da treba reći ugljikovog dioksida. Molim Vas provjerite.

Siniša Runjaić - U definiciji sigurno mora ugljikova(IV) dioksida (prema uređenoj kemijskoj nomenklaturi <http://struna.ihjj.hr/naziv/ugljikov-iv-dioksid/34522/#naziv>), ali za naziv sam našao recimo u Službenom listu Europske unije d a se upotrebljava predloženi naziv ugljična neutralnost (doslovniji prijevod engleskog, v. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52016AE4477>).

Siniša Runjaić - Budući da je naziv sa simbolom teško pretraživ, predlažem da ugljična neutralnost bude preporučeni, a (kolvijalni) CO₂ neutralnost sinonim.

Siniša Runjaić - Evo još potvrda (Europska agencija za okoliš - <https://www.eea.europa.eu/hr/themes/klimatske-promjene/intro>).

Brzi pregled naziva

Kalkirani nazivi neuklopljeni u sustav – 2) * CO₂ neutralnost

(<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52016AE4477>)

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetsku politiku do 2030...

1. Zaključci i preporuke

- 1.1. EGSO pozdravlja pravodobne prijedloge Komisije za provedbu obveze EU-a u pogledu smanjenja stakleničkih plinova do 2030. godine u svim sektorima gospodarstva i društva. Međutim, EGSO naglašava potrebu da se istodobno uzme u obzir globalni dugoročni izazov ublažavanja klimatskih promjena. To zahtijeva temeljitu procjenu pitanja mogu li se pomoći sadašnje klimatske politike EU-a – s obzirom na napore na globalnoj, europskoj i nacionalnoj razini – stvoriti preduvjeti za ugljično neutralan svijet.
- 1.2. EGSO se u pogledu raspodjele tereta u cijelosti slaže sa stajalištem da treba voditi računa o razlikama između država članica radi osiguravanja pravednosti i isplativosti. Kako bi se postigla istinska isplativost na pravedan način, prilikom izračunavanja raspodjele tereta trebalo bi istodobno u obzir uzeti oba aspekta, i to u svim državama članicama, te ciljeve postaviti tako da svaka država snosi iste relativne troškove. Zbog nedostataka u raspodjeli tereta EGSO smatra kako je važno uvesti mehanizme fleksibilnosti i dalje ih razvijati.
- 1.3. Integracija korištenja zemljišta, prenamjene korištenja zemljišta i šumarstva (LULUCF) u okvir za 2030. donosi osobit novi element klimatskoj politici EU-a. EGSO smatra potrebnim da se integracija provede na način kojim se pospješuje dugoročna **ugljična neutralnost**. Održiva uporaba i aktivno upravljanje biološkim prirodnim resursima, tj. održivo biogospodarstvo – uključujući održivo upravljanje šumama i klimatski prihvatljivu proizvodnju hrane – ključan je element te tranzicije kojem bi trebalo pažljivo pristupiti kako bi se postigao rast koji će biti održiv u ekološkom, gospodarskom i socijalnom pogledu.

Etimološki upitni – 1) **bakuljavo** drvo

BAKULJA, f. *alburnum*, *bēl*, *bjelika*, na drvetu (osobito *hrastovu i cerovu*) do kore, od prilike s tri prsta debelo. Samo u *Vukovu rječniku*. Po-*staňa neznana*. — Bakula je bjeļa od pravoga drveta i prije istruhli od nega. Vuk, rječ. 13a.

Etimološki upitni – 1) bakuljavo drvo

drvo s neobojenom srži

status naziva: naziv || **obrađivač:** Bogoslav Šefc || **faza obradbe:** zaključano || **autorski:** ne

definicija: drvo u kojem se srž i bjeljika ne razlikuju po boji

radna definicija: drvo u kojem se srž i bjeljika ne razlikuju po boji

projekt: drvna tehnologija

žargonizam: bakuljavo drvo

istovrijednica - engleski: uncolored heartwood; indistinct heartwood

istovrijednica - njemački: gleichfarbiges Kernholz; undeutliches Kernholz; Reifholz

jezična odrednica: višerječni naziv

napomena: Primjeri su vrsta drva s neobojenom srži smreka i jela.

dopisivanje:

Etimološki upitni – 2) pretinjeno drvno vlakance; pretinjena vlaknasta traheida

pregrađeno drvno vlakance

status naziva: naziv || **obradivač:** Bogoslav Šefc || **faza obradbe:** || **autorski:** ne

definicija: drvno vlakance s tankim poprečnim pregradama tj. septama u lumenu stanice

radna definicija: drvno vlakance s tankim poprečnim pregradama u lumenu stanice

projekt: drvna tehnologija

dopušteni naziv: septirano drvno vlakance

istovrijednica - engleski: septate wood fibre

zastarjeli naziv: pretinjeno drvno vlakance

istovrijednica - njemački: gefächerte Faser

jezična odrednica: višerječni naziv

napomena: Pregrađeno drvno vlakance može se definirati i kao drvno vlakance sa septama u lumenu stanice.

dopisivanje:

Siniša Runjaić - Promijenjen preporučeni naziv iz pretinjeno u pregrađeno i pretinjeno prebačena u zastarjeli jer nikom više ne bi bilo jasno što to znači, a Rječnik JAZU kaže da su su pretiniti i pregraditi sinonimi (i još je pretiniti veoma arhaičan narodni izraz samo u Vukovu rječniku).

pregrađena vlaknasta traheida

status naziva: naziv || **obradivač:** Bogoslav Šefc || **faza obradbe:** || **autorski:** ne

definicija: traheida s tankim poprečnim pregradama tj. septama u lumenu stanice

radna definicija: traheida s tankim poprečnim pregradama u lumenu stanice

projekt: drvna tehnologija

dopušteni naziv: septirana vlaknasta traheida

istovrijednica - engleski: septate fibre tracheid

zastarjeli naziv: pretinjena vlaknasta traheida

istovrijednica - njemački: gefächerte Fasertracheide

jezična odrednica: višerječni naziv

napomena: Pregrađena vlaknasta traheida može se definirati i kao traheida sa septama u lumenu stanice.

dopisivanje:

Siniša Runjaić - Promijenjen preporučeni naziv iz pretinjena u pregrađena i pretinjena prebačena u zastarjeli jer nikom više ne bi bilo jasno što to znači, a Rječnik JAZU kaže da su su pretiniti i pregraditi sinonimi (i još je pretiniti vrlo arhaičan narodni izraz samo u Vukovu rječniku).

Etimološki upitni – 2) pretinjenodrvno vlakance; pretinjena vlknasta traheida

... se, u vremenu taj vrat na svome mjestu.

PRETÍNITI, prétínim, pf. pregraditi, glagol izveden od osnove imenice pretin. Između rječnika samo u Vukovu (verschlagen, assibus separare, cf. pregraditi, s naznakom, da se govori u Hrvatskoj). Ja hoću put tvoj trњem zagradići pretiniti ga (iz nem. ich will deinen Weg mit Dornen ver machen und eine Wand davor ziehen. os. 2, 6). Proroci 255a. Vaše vrime jest jur prispiло, da vi u pretiňenih kućah bivate. 298a. U drugom primjeru značenje je drukčije, t. j. obložiti tavanicama, kojemu se ne razabira razvitak; isp. nem. dass ihr in getäfelten Häusern wohnet. ag. 1, 4, lat. ut habitetis in domibus laqueatis. — Glag. pretiniti (t. j. pregraditi) govori se u Vrbniku (na Krku): Zibel je jena iškrińica (kasunić) zbjena od desak.... po širini je pretiňena na više pretiňak. Zborn. za nar. živ. 7, 319.

Etimološki upitni – 3) provelo drvo

zasićeno drvo

status naziva: naziv || **obrađivač:** Tomislav Sedlar || **faza obradbe:** zaključano || **autorski:** ne

definicija: drvo u stanju točke zasićenosti vlakanaca

radna definicija: drvo u stanju točke zasićenosti vlakanaca

projekt: drvna tehnologija

zastarjeli naziv: provelo drvo

istovrijednica - engleski: saturated wood

istovrijednica - njemački: gesättigtes Holz; wassergesättigtes Holz

jezična odrednica: višerječni naziv

napomena: Zasićeno drvo izgubilo je svu slobodnu vodu, a zadržalo vezanu vodu. Sadržaj vode proveloga drva kreće se između 22 i 40 %.

dopisivanje:

Siniša Runjačić - Nije mi do kraja priznata etimologija pridjeva, kao drvo koje je nešto provelo?? Ja bih prema istovrijednicama i definiciji predložio naziv zasićeno drvo, a ovaj prema kojemu je očito poznat u stručnom žargonu stavlja pod žargon...

Tomislav Sedlar - Može zasićeno drvo kao preporučeni, a provelo drvo kao dopušteni.

Vlatka Jirouš-Rajković - Zašto je provelo drvo na kraju zastarjeli?

Vlatka Jirouš-Rajković - Ja bih stavila kao dopušteni. Siniša?

Brzi pregled naziva

Etimološki upitni – 3) provelo drvo

1. PRÓVENUTI, pròvenêm, *pf. isto što uvenuti; od pro-venuti, ide među glagole navedene kod 1 pro pod c i pod g.* Vinograd rad' mraza mnogo krat provene. Baraković jar. 15. Toga lista po mokru ne beri, dali vlažna tankona zrak steri, da provene, a ne da se spari. J. S. Režković 203. Luk čupaju od neg hrpu ne praveći veću, nego kako proveniti more. 329. Kupus kada koliko provene. 406. .

2. PRÓVENUTI, pròvenêm, *pf. malo se osušiti, prosušiti; u Vukovu rječniku (ein wenig trocknen, subaresco: iznesi to na sunce, neka malo provene). Možda idu ovamo primjeri:* Pišta jego da ne imati luta niže provelo meso. Starine 10, 109. Da sъbludet(ь) se ne vъkusiti. vъsaka provela. 10, 109. — *a) ne razabira se znaćeće u primjeru: Provehla je jasna zora iznad mjesta b'jela Risna; to ne bila jasna zora, već to bila mlada Stane. Nar. pjes. kovč. 62.*

Etimološki upitni – 4) pravnost debla (pravno deblo)

pravnost debla

status naziva: naziv || **obradivač:** Branimir Jambreković || **faza obradbe:** urednik pregledao || **autorski:** ne

definicija: podudarnost centralne osi debla s ravnom linijom

projekt: divna tehnologija

istovrijednica - engleski: straightness of the bole; double straightness

istovrijednica - njemački: Zweischnürig, geradwuchsigkeit

jezična odrednica: višerječni naziv

dopisivanje:

Vlatka Jirouš-Rajković - njemački termin Zweischnürig sam našla na <http://www.das-baulexikon.de/lexikon/Krummsch%C3%A4ftigkeit.htm> u Woerterbuch der Holztechnik je Zweischnürigkeit, a na engleskom double straightness. Ovo što su autori napisali (straightness of the bole i Geradwuchsigkeit) nisam provjeravala.

Brzi pregled naziva

Etimološki upitni – 4) pravnost debla (pravno deblo)

The screenshot shows the Hrvatski jezični portal website. At the top, there is a search bar with the placeholder "Unesite riječ za pretragu" and an orange "Pretraga" button. Below the search bar, the word "pravnī" is displayed in a large serif font. Underneath it, the definition "pravnī prid." is shown. The page is divided into sections with expandable arrows:

- Izvedeni oblici**:
 - Definicija:
 1. koji se odnosi na pravo, koji je u vezi s pravom [*pravna osoba*]
 2. koji se zasniva na pravu, koji izražava propise ili norme prava
- Sintagma**:

Δ *pravna država* pol. naziv za zemlju u kojoj je osigurana vladavina prava; *pravna sposobnost* svojstvo međunarodnog prava koje mu omogućuje da bude nositelj određenih prava i dužnosti; *pravni običaji* običaji koji reguliraju društvene odnose, a zakonski im je propis svojom normom dao pravni karakter

Etimološki upitni – 4) pravnost debla (pravno deblo)

PRAVNOST, *f. svojstvo onoga, što je pravno* (*v. 1 pravan*), *ali ima i drugih značenja, koja stoje u ovlašnoj srezi sa značenima* adj. 1 *pravan*.

a) isto što pravednost. Samo u rječnicima, i to u Belinu (giustitia, sinon. pravednost), u Voltigijinu (pravnost, v. pravednost) i u Šulekovu nem.-hrv. (Rechtsgefühl). — b) dobrota; samo u Belinu rječniku (bontà). — c) poštene; samo u Belina rječniku (rettitudine). Isp. pr-

vednost pod g. — d) istina; samo u Belinu rječniku (realtà, cioè verità). — e) bezazlenost; samo u primjeru: Dvimi se krilimi človik uzdviže od zemaljskijeh stvari: pravnostju i čistoćom (iz lat. — — simplicitate et puritate).
Kašić nasl. 69.

Hvala na pozornosti!

bstebih@ihjj.hr

srunjaic@ihjj.hr